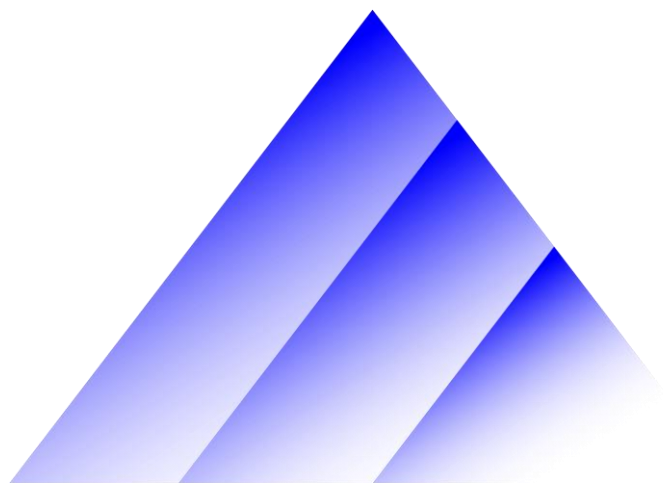

Puhdas Ote

Suomen kiipeilyliitto SKIL ry:n
Reilun kilpailun ohjelma

2023–2025

KIIPEILYLIITTO

Ohjelman on hyväksynyt Suomen
Kiipeilyliitto ry. - SKIL:n hallitus sekä
Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry
Helsingissä 2/2023

Sisältö

1 Kiipeilyliiton arvot ja Puhdas Ote.....	3
2 Antidopingohjelma.....	4
2.1 Sitoutuminen kansainväliseen ja kansalliseen antidopingsäännöstöön	4
2.2. Antidopingohjelman tavoitteet.....	4
2.3 Ennaltaehkäisevä antidopingtoiminta	4
2.3.1 Antidopingkoulutus.....	5
2.3.2 Antidopingviestintä.....	6
2.4 Dopingvalvonta.....	6
2.4.1 Yhteys- ja olinpaikkatietojen ilmoitusvelvollisuus.....	7
2.4.2 Dopingtestaus.....	7
2.4.3 Kansalliset erivapaudet	7
2.4.4 Kansainväliset erivapaudet.....	8
2.4.4 Dopingrikkomukset, kurinpitomenettely ja toiminta kriisitilanteessa.....	9
3 Kilpailumanipulaation torjunta	10
3.1 Sitoutuminen kilpailumanipulaation torjuntaan.....	10
3.2 Kilpailumanipulaation tilannekuva kiipeilyurheilussa ja torjunnan tavoitteet	10
3.2 Kilpailumanipulaation ennaltaehkäisy.....	11
3.2.1 Kilpailumanipulaation torjuntaan tähtäävä koulutus	11
3.2.2 Kilpailumanipulaation torjunnan viestintä ja toiminta kriisitilanteissa.....	11
3.2.3 Toimenpiteet ja yhteistyöverkosto.....	12
4 Seuranta ja kehitystyö	13
5 Yhteenveto toimenpiteistä.....	14
Liite 1	17

1 Kiipeilyliiton arvot ja Puhdas Ote

Kiipeily on jokaiselle ja kaikenikäisille sopiva harrastus, jota voi harrastaa sekä sisätiloissa että ulkona. Se voi olla kuntoilua, kilpaurheilua tai elämyksiä luonnossa ja useille siitä tulee koko elämän kestävä harrastus ja elämäntapa. Aktiivisia harrastajia on arvioitu Suomessa olevan n. 50 000 ja maailmanlaajuisesti jopa 44,5 miljoonaa. Kiipeily niin kilpailulajina kuin elämäntapana tarkoittaa suomalaisten kiipeilyseurojen kattojärjestö Suomen Kiipeilyliitto SKIL ry:lle liikunnan eettisten arvojen ja urheilun reilun pelin periaatteiden mukaista toimintaa kaikissa olosuhteissa. Lisäksi se tarkoittaa myös ympäristövastuullisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Kiipeilyharrastus ja -urheilu rakentuu ennen kaikkea kiipeilyotteiden ja niistä rakennettujen reittien varaan. **Puhdas Ote** -Reilun kilpailun ohjelman nimellä onkin kaksi merkitystä: Toisaalta pidämme kiipeilyotteet kaikille turvallisina, tasavertaisina, syrjimättöminä ja dopingista vapaana. Toisaalta muistamme myös vaalia luontoarvoja pitämällä kiipeilyalueet puhtaana, jälkiä jättämättä sekä kunnioittaa muita luonnossa liikkujia kohteliaalla, reilulla käytöksellä.

Puhdas Ote -ohjelma on laadittu noudattaen Suomen urheilun eettisen keskuksen SUEK ry:n vuoden 2021 kriteeristöä järjestöjen Reilun kilpailun ohjelmille. Ohjelma sisältää sekä antidopingohjelman että kilpailumanipulaation torjuntaohjelman.

2 Antidopingohjelma

Antidopingohjelman toteuttamisesta Kiipeilyliitossa vastaa Reilun kilpailun vastaava, joka osallistuu myös SUEKin järjestämiin koulutustilaisuuksiin. Vastaavan ajantasaiset yhteystiedot löydät Puhdas ote -ohjelman lopusta (ks. kohta **5 Yhteenveto toimenpiteistä - Yhteyshenkilöt**). Henkilönvaihdosten yhteydessä uudet yhteyshenkilöt ja -tiedot ilmoitetaan SUEKille: info@suek.fi

2.1 Sitoutuminen kansainväliseen ja kansalliseen antidopingsäännöstöön

Suomen Kiipeilyliitto SKIL ry sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevaa Maailman antidopingsäännöstöä ja Suomen antidopingsäännöstöä ja hyväksyy, että dopingrikkomuksissa kurinpitovaltaa käyttää Suomen antidopingsäännöstössä mainittu kurinpitoelin. Lisäksi SKIL sitoutuu noudattamaan Kansainvälisen urheilukiipeilyliiton (IFSC), Kansainvälisen vuorihiihtoliiton (ISMF) sekä Kansainvälisen kiipeilyliiton (UIAA) lajikohtaisia säännöstöjä. Jokainen Kiipeilyliiton kilpailulisenssin hankkiva urheilija sitoutuu lisenssiä lunastaessa noudattamaan Suomen antidopingsäännöstöä.

Lisäksi liiton kurinpito-ohjeissa on huomioitu antidopingsäännöstöön sitoutuminen. Rangaista voidaan sitä ”*joka syyllistyy voimassa olevan antidopingsäännöston mukaiseen dopingrikkomukseen kilpailussa tai kilpailujen ulkopuolella tai ei noudata antidopingsäännöstössä määrättyjä urheilijan tukihenkilön velvollisuuksia.*” Liiton kurinpitomääräysten alaisia ovat:

- liiton jäsen seurat
- liiton alaiset kilpailutoimintaa harjoittavat osakeyhtiöt
- jäsen seurojen jäsenet
- jäsen seurojen hallitusten ja johtokuntien ja näiden asettamien elinten jäsenet, toimihenkilöt ja urheilijan tukihenkilöt
- ne henkilöt ja yhteisöt, jotka ovat kirjallisesti sitoutuneet noudattamaan näitä määräyksiä tai ovat lunastaneet liiton kilpailulisenssin
- voimassa olevan antidopingsäännöston alaiset henkilöt ja yhteisöt

2.2. Antidopingohjelman tavoitteet

Kiipeilyliiton antidopingohjelman tavoitteet:

1. Edistämme puhtaita ja terveitä elämäntapoja liikunnassa ja urheilussa
2. Turvaamme oikeudet reiluun sekä puhtaaseen urheiluun
3. Ennaltaehkäisemme dopingrikkomuksia koulutuksen ja viestinnän avulla
4. Osallistumme aktiivisesti lajin antidopingtoiminnan kehitykseen

2.3 Ennaltaehkäisevä antidopingtoiminta

Kiipeilyliitto huomioi kaikessa toiminnassaan liikunnan ja urheilun eettiset periaatteet. Antidopingtoiminta on aktiivista, avointa ja vastuullista. Kiipeilyliiton antidopingkoulutus ja -viestintä ovat keskeisessä asemassa antidopingohjelman tavoitteisiin pääsemisessä. Ennaltaehkäisevässä antidopingtoiminnassa urheilijat tutustuvat ensisijaisesti antidopingtoimintaan koulutuksen kautta, jotta

dopingtesti ei olisi ensimmäinen kerta, kun urheilija kohtaa antidopingasiat. Viestinnällä puolestaan tuetaan puhtaan urheilun arvoa ja eettisesti kestävää kiipeilyä.

2.3.1 Antidopingkoulutus

Antidopingkoulutuksen tavoitteena on varmistaa urheilijoille, heidän tukihenkilöillensä sekä muille urheilutoimijoille ajantasaiset tiedot vallitsevasta antidopingsäännöstöstä ja -toiminnasta sekä antaa valmiudet tehdä eettisesti kestäviä valintoja urheilussa. Myös Kansainvälinen Urheilukiipeilyliitto (IFSC), Kansainvälinen vuorihiihtoliitto (ISMF) ja Kansainvälinen kiipeilyliitto (UIAA) voivat vaatia kilpaurheilijoita suorittamaan antidopingkoulutusta ennen urheilutapahtumia tai urheilutapahtuman aikana. Urheilutapahtumat, joissa IFSC/ISMF/UIAA edellyttävät kilpaurheilijan antidopingkoulutusta, on listattuna taulukossa 1.

Taulukko 1. Kansainvälisten lajiliittojen antidopingkoulutus.

Kansainvälinen lajiliitto	Kansainvälinen urheilukiipeilyliitto IFSC	Kansainvälinen vuorihiihtoliitto ISMF	Kansainvälinen kiipeilyliitto UIAA
Koulutus	ADEL for Registered Testing Pool athletes (WADA)	ISMF Anti-Doping Education (ISMF)	Anti-Doping Certificate (UIAA)
Kenelle pakollinen?	Kansainväliseen rekisteröityyn testauspooliin kuuluvat urheilijat	Kansainvälisen tasomäärittelyn piiriin kuuluvat urheilijat	Kansainvälisen tasomäärittelyn piiriin kuuluvat urheilijat
Kuinka usein?	Vuosittain	Ei määritelty verkkosivuilla	Vuosittain

Suomen Kiipeilyliiton antidopingkoulutuksesta vuoden 2023 alusta lähtien vastaa liiton Reilun kilpailun vastaava, joka koordinoi ja seuraa koulutusten toteutumista sekä osallistuu SUEKIn järjestämiin koulutustilaisuuksiin. Lajiliittojen järjestämät koulutukset raportoidaan osoitteeseen: <https://koulutus.suek.fi/liittokoulutukset/luo-raportti>.

Koulutusta järjestetään sekä kasvokkain että verkkokoulutuksena ensisijaisesti maajoukkueurheilijoille ja -valmentajille. Puhtaasti paras -verkkokoulutus vaaditaan maajoukkueurheilijoilta kerran kahdessa vuodessa. SUEKIn koulutuspäälliköltä saadaan kooste kaikista verkkokoulutuksen tehneistä kiipeilyurheilijoista. Tiedot verkkokoulutuksen suorittaneista kerätään vähintään kahdesti vuodessa, keväisin ja syksyisin.

Koulutuksen rakenne noudattaa SUEKIn Reilun kilpailun ohjelmien kriteeristön koulutusstandardia:

- Puhtaaseen urheiluun liittyvät periaatteet ja arvot
- Urheilutoimijoiden oikeudet ja vastuut, antidopingsäännöstö
- Ankaran vastuun periaate
- Dopingin vaikutukset (fyysiset, sosiaaliset, taloudelliset)
- Dopingrikkomukset
- Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa
- Ravintolisien käyttöön liittyvät riskit
- Erivapaus urheilijan lääkityksessä
- Testiprotokolla (virtsa- ja veritesti, Urheilijan biologinen passi)
- Testauspooli, ADAMS ja olinpaikkatiedot
- Dopingia koskevien huolenaiheiden nostaminen esille

2.3.3 Antidopingviestintä

Kaikille kilpailulisenssin lunastaneille urheilijoille jaetaan sähköisesti ajantasainen Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa (KAMU) -esite. Lisäksi muistutetaan KAMU-mobiilisovelluksesta. Kiipeilyliiton verkkosivuilta ohjataan SUEKin tärkeimpiin materiaaleihin, työkaluihin ja yhteystietoihin:

- KAMU-lääkehaku
- ERKKA-erivapauskone
- ILMO-raportointipalvelu
- Materiaalipankki
- Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry (Toimisto)

Myös seuroja kannustetaan lisäämään vastaavat tiedot sivustoilleen. SUEKin tukipalveluista ja -työkaluista lisätään tietoa myös eri kohderyhmien (esim. urheilijat, valmentajat) antidopingkoulutusten yhteydessä.

Kiipeilyliiton julkaistusta **Puhdas Ote** -Reilun kilpailun ohjelmasta tiedotetaan sekä liiton sivuilla että sosiaalisessa mediassa. Käytäntöä jatketaan myös aina ohjelmaa päivittäessä. Antidopingasiat nostetaan esille viestinnässä erityisesti kansainvälisenä Play True -päivänä. Play True -päivänä Kiipeilyliitto kannustaa myös kiipeilyn parissa toimivia harrastajia, urheilijoita, seuroja ja yksityisiä toimijoita viestimään puhtaan urheilun puolesta. Sosiaalisessa mediassa aihetunnisteena ovat #PlayTrue, #PlayTrueDay ja #puhtaastiparas

2.4 Dopingvalvonta

Suomen antidopingsäännösten perusteella SUEKilla ja muilla antidopingorganisaatioilla on oikeus tehdä dopingtestejä urheilijoille, jotka ovat sitoutuneet antidopingsäännöksiin. Periaatteessa kaikki urheilijat, jotka osallistuvat järjestäytyneeseen urheilu- ja kilpailutoimintaan, ovat dopingvalvonnan piirissä. Testien käytännön suorittamisesta Suomessa vastaa useimmiten SUEKin valtuuttama testiryhmä ja kansainvälisissä kilpailuissa testaus on kansainvälisen lajiliiton testaustoiminnan alaisuudessa. SUEKin rekisteröityyn testauspooliin (RTP) kuuluu kansainvälisten lajiliittojen rekisteröityyn testauspooliin kuuluvia urheilijoita, kansainvälisen tason huippu-urheilijoita sekä urheilun toimintakiellossa olevia urheilijoita.

Kiipeilyliitto tukee kilpailujärjestäjää käytännön testaustoiminnan mahdollistamisessa sekä mahdollisissa ongelmatilanteissa. Liitto muistuttaa myös kilpailujärjestäjää testauskäytännöistä ja niihin liittyvistä velvoitteista. Dopingtestaustilanteeseen liittyvät velvoitteet ovat:

- Asianmukaisten dopingtestitilojen järjestäminen.
- Pyydetyn määrän mukainen täysi-ikäisten saattajien järjestäminen dopingtestiryhmälle tarvittaessa
- Tarvittavien tietojen toimittaminen, jotka helpottavat testauksen kulkua, kuten kilpailujen osallistujalistat, osallistujien matkasuunnitelmat ja majoitusosoitteet sekä kilpailujen lopputulokset.

2.4.1 Yhteys- ja olinpaikkatietojen ilmoitusvelvollisuus

Testauspoolin urheilijoilla on velvollisuus pitää ajan tasalla yhteys- ja olinpaikkatietonsa. Tiedot ilmoitetaan WADA:n luoman ja ylläpitämän ADAMS-järjestelmän sähköiseen kalenteriin. Yhteys- ja olinpaikkatietojen ilmoituksen laiminlyönnistä voidaan antaa antidopingsäännöstenmukainen rangaistus.

Ajankohtainen kilpailukalenteri löytyy [Kiipeilyliiton tapahtumakalenterista](#) ja [maajoukkueen jäsenet](#) sille omistetulta sivulta. Lajiliitto on vastuussa maajoukkueryhmien ja -valintojen ajantasaisesta tiedottamisesta SUEKille ilman erillistä pyyntöä. Ilmoituksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- Urheilijoista: nimet, syntymäajat, yhteystiedot
- Koti- ja ulkomaanleireistä: osallistujalistat, majoitus- ja harjoituspaikat, leiriaikataulut
- Kilpailutiedot
- Tiedot maajoukkueiden muista mahdollisista kokoontumisista ja tapaamisista
- Tiedot kansainvälisen lajiliiton rekisteröityyn testauspooliin kuuluvista urheilijoista

Tiedot ilmoitetaan SUEKille osoitteeseen antidoping@suek.fi.

2.4.2 Dopingtestaus

Dopingtestejä tehdään sekä kilpailuissa että kilpailujen ulkopuolella. Pääasiassa analysoitavaksi otetaan virtsanäyte ja jossain määrin myös verinäytteitä. Testit suoritetaan ennalta ilmoittamatta niin sanottuina yllätystesteinä. Näin toimitaan myös kilpailutapahtumien yhteydessä, lukuun ottamatta kansainvälisiä arvokilpailuja, joissa esimerkiksi kansainvälisen lajiliiton säännöt määräävät dopingtestien tekemisestä.

2.4.3 Kansalliset erivapaudet

Mikäli urheilijan sairauden hoito vaatii jonkin urheilussa kielletyn lääkeaineen tai menetelmän käyttöä, hoidolle voidaan hakea erivapautta. SUEKin lajikohtaisen tasomäärittelyn piiriin kuuluvien urheilijoiden tulee hakea erivapautta ennakkoon. [Ajankohtaisen lajikohtaisen tasomäärittelyn näet täältä](#). Tiedon selvittämisessä auttaa myös [Erkka-erivapauskone](#). Tällä hetkellä **kiipeily ei kuulu SUEKin kansallisen lajikohtaisen tasomäärittelyn piiriin (päivitetty 20.2.2023)**. Urheilijan mahdollisen dopingtestin jälkeen erivapaus lääkkeen käytölle haetaan tällöin takautuvasti.

SUEKin erivapauspäättös koskee kansallisen tason urheilijaa ja kansallisen tason kilpailuja. Tasomäärittelyn ulkopuolella olevien urheilijoiden kohdalla SUEK tarkistaa jälkikäteen (mahdollisen dopingtestin jälkeen), että kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelossa olevien aineiden ja/tai menetelmien käytölle on lääketieteellinen peruste. Tämän osoittamiseksi urheilijan tulee hakea erivapautta takautuvasti.

2.4.4 Kansainväliset erivapaudet

Kansainvälisen tason urheilijoiden ja kansainvälisiin urheilutapahtumiin osallistuvien urheilijoiden on seurattava kansainvälisen lajiliittonsa erivapauskäytäntöä ja -ohjeistusta. Tiedot eri kansainvälisten lajiliittojen osalta on koottu taulukkoon 2 ja lisäksi tarvittaessa kv-erivapausasioissa auttaa Kiipeilyliiton Reilun kilpailun vastaava (ks. kohta **5 Yhteenvedo toimenpiteistä - Yhteyshenkilöt**).

Kansainvälinen lajiliitto määrittelee kansainvälisen tason urheilijat ja kansainväliset urheilutapahtumat, jotka se katsoo sellaisiksi, että erivapaus tulee hoitaa kansainvälisen lajiliiton kautta. Erivapautta koskevat hakemukset on urheilijan toimitettava tarvittaessa etukäteen käsiteltäväksi kansainväliselle lajiliitolleen englanniksi täytettyinä kansainvälisen lajiliiton ohjeistuksen mukaisesti (esim. ADAMS-järjestelmän kautta tai kansainvälisen lajiliiton lomakkeella, mikäli sellainen on olemassa).

Taulukko 2. Kiipeilyn kansainvälisten lajiliittojen erivapauskäytännöt (päivitetty 20.2.2023).

Kansainvälinen lajiliitto	Kansainvälinen urheilukiipeilyliitto IFSC	Kansainvälinen vuorihiihtoliitto ISMF	Kansainvälinen kiipeilyliitto UIAA
Linkki ajantasaisiin erivapausohjeisiin (päivitetty 20.2.2023)	Anti-doping therapeutic use exemptions	Therapeutic use exemption process	Therapeutic use exemption process – TUE
Kansainvälisen tasomäärittelyn piiri	1) Urheilijat, joilla on IFSC:n myöntämä kansainvälinen lisenssi JA 2) Urheilijat, jotka kuuluvat IFSC:n rekisteröityyn testauspooliin TAI 3) Kansainvälisen lisenssin omaava urheilija, jonka sijoitus maailmanrankingissa on 15. tai parempi TAI 4) Hallitseva nuorten maailmanmestari	ISMF:n kansainvälisiin kilpailuihin osallistuvat urheilijat: Maailmancupit, nuorten maailmancupit, maailmanmestaruuskilpailut, mannerten mestaruuskilpailut sekä ISMF:n sarjan kilpailut Katso ISMF:n kilpailukalenteri	UIAA:n urheilutapahtumiin osallistuvat urheilijat
Erivapauskäytäntö lyhyesti	Kansainvälisen tasomäärittelyn piirissä olevat urheilijat: Erivapaushakemus etukäteen heti tilanteen tullen. Kilpailun aikana kiellettyjen aineiden erivapaus oltava haettuna vähintään 30 pv ennen kilpailua.	Kansainvälisen tasomäärittelyn piirissä olevat urheilijat: Erivapaushakemus etukäteen heti tilanteen tullen. Kilpailun aikana kiellettyjen aineiden erivapaus oltava haettuna vähintään 30 pv ennen kilpailua.	Kansainvälisen tasomäärittelyn piirissä olevat urheilijat: Erivapaushakemus etukäteen heti tilanteen tullen. Kilpailun aikana kiellettyjen aineiden erivapaus oltava haettuna vähintään 30 pv ennen kilpailua.

	Tasomäärittelyn ulkopuolella olevat urheilijat: Erivapaus haetaan takautuvasti	Tasomäärittelyn ulkopuolella olevat urheilijat: Erivapaus haetaan takautuvasti	Tasomäärittelyn ulkopuolella olevat urheilijat: Erivapaus haetaan takautuvasti
Erivapauden hakeminen	International Testing Agency (ITA) TAI SUEK:n voimassa oleva erivapaus	International Testing Agency (ITA) TAI SUEK:n voimassa oleva erivapaus	International Testing Agency (ITA) TAI SUEK:n voimassa oleva erivapaus
Erivapauden hakulomake	TUE Application Form → syötetään ADAMS-tietojärjestelmään	TUE Application Form → syötetään ADAMS-tietojärjestelmään	TUE Application Form → syötetään ADAMS-tietojärjestelmään

2.4.4 Dopingrikkomukset, kurinpitomenettely ja toiminta kriisitilanteessa

Kiipeilyliitto on sitoutunut tekemään yhteistyötä SUEK:n kanssa mahdollisen dopingrikkomuksen selvittämisessä ja raportoi SUEKille tiedoista, jotka viittaavat dopingrikkomukseen. Lopullisen päätöksen mahdollisesta tapahtuneesta dopingrikkomuksesta tekee SUEK:n nimeämä antidopingasioiden kurinpitolautakunta.

Dopingrikkomusepäilyyn liittyvän käsittelyn yhteydessä SUEK toimittaa asiaankuuluvat ilmoitukset aina dopingrikkomusepäilylle, jolla on oikeus kertoa tästä oman harkintansa mukaan kenelle tahansa. Huomaa, että vaikka epäilty urheilija itse toisi asian julkisuuteen tutkinnan aikana, liittoa koskee salassapitovelvoite, eikä liitto kommentoi dopingepäilyä millään tavalla tutkinnan aikana.

SUEK julkaisee tapauksen, kun lopullinen päätös on tehty. Julkaisutapaan vaikuttavat urheilijan taso ja ikä SUEK:n harkinnan mukaan. Dopingrikkomusepäilyllä aikana ja ennen dopingrikkomuspäätöksen julkistusta SUEK on yhteydessä Kiipeilyliiton toiminnanjohtajaan, jolloin voidaan valmistautua kriisiviestintään ohjeiden mukaisesti. SUEK:n julkaisun jälkeen myös Kiipeilyliitolla on mahdollisuus tiedottaa asiasta. Dopingrikkomuksissa kriisiviestinnän johtoryhmän muodostavat Liiton toiminnanjohtaja, SKIL:n hallituksen puheenjohtaja, kilpailuvaliokunnan puheenjohtaja ja Reilun kilpailun ohjelman vastaava. Johtoryhmä käsittelee asian sääntöjen ja määräysten mukaisesti, sekä päättää tiedottamisesta. Viestinnän sisältö koordinoidaan SUEK:n kanssa. SUEK auttaa aina tarvittaessa kriisiviestinnässä ja sen asiantuntijat ovat käytettävissä.

Kriisiviestinnässä tulee toimia nopeasti, avoimesti ja rehellisesti. Tiedotteessa tai tiedotustilaisuudessa tulee vastata seuraaviin kysymyksiin:

- Mitä?
- Missä?
- Milloin?
- Miten?
- Mitkä ovat seuraukset?
- Miten toimitaan tästä eteenpäin?
- Miten asiaa selvitetään?

Kriisitilanteessa pyritään myös auttamaan ja tukemaan kiinnijäänyttä urheilijaa, jotta hän ei jää ongelmansa kanssa yksin. Menettelystä sovitaan urheilijan edustaman seuran/joukkueen kanssa. Jos kyseessä on huumaavat aineet, niin autetaan kiinnijäänyttä hakeutumaan hänelle soveltuvaan hoitoon.

Urheilija, joka on kärsinyt määrääikäisen toimintakiellon, voi palata kilpailutoimintaan. Jos urheilija haluaa lopettaa kilpailemisen, tulee hänen ilmoittaa SUEK:lle kilpailutoiminnan lopettamisesta. Toimintakiellon aikana urheilija on edelleen dopingvalvonnan piirissä.

3 Kilpailumanipulaation torjunta

Kilpailumanipulaatiolla tarkoitetaan vilpillistä vaikuttamista ottelun tai kilpailun kulkuun tai lopputulokseen. Ilmiö uhkaa rehellistä kilpailua. Siksi on tärkeää, että koko urheiluyhteisö yhdessä viranomaisten kanssa puolustaa yhteisiä sääntöjä ja reilun pelin periaatetta. Urheilutoimijoiden tulee olla tietoisia kilpailumanipulaation uhasta ja torjuntakeinoista, jotta yritykset kyetään havaitsemaan, torjumaan ja sanktioimaan.

Kilpailumanipulaation torjunnasta Kiipeilyliitossa vastaa Reilun kilpailun vastaava. Vastaavan ajantasaiset yhteystiedot löydät Puhdas ote -ohjelman lopusta (ks. kohta **5 Yhteen veto toimenpiteistä - Yhteyshenkilöt**). Henkilönvaihdosten yhteydessä uudet yhteyshenkilöt ja -tiedot ilmoitetaan SUEKille: info@suek.fi

3.1 Sitoutuminen kilpailumanipulaation torjuntaan

Kiipeilyliitto on sitoutunut vastustamaan kilpailumanipulaatiota ja kilpailumanipulaatio on asetettu rangaistavaksi liiton kurinpito-ohjeissa. Liiton kilpailu- ja kurinpitosäännöissä on säädetty kilpailumanipulaatio ja vedonlyönti läheisistä kohteista sekä sisäpiiritiedon jakaminen ulkopuolisille rangaistavaksi. Kiipeilyurheilussa sisäpiiritiedon jakamista voivat esimerkiksi olla urheilijoiden terveydentilat, kilpailutaktikat sekä paljastava tieto kilpakiipeilyreiteistä ennen itse kilpailuajankohtaa.

Urheilutoimijoiden sopimuksissa henkilö sitoutuu torjumaan kilpailumanipulaatiota ja ilmoittamaan, mikäli havaitsee sellaista sekä sitoutuu olemaan lyömättä vetoa omasta kilpailutapahtumasta sekä omasta sarjatasosta ja lisäksi myös oman seuran ja yhteistyöseurojen sarjoista/kilpailuista.

3.2 Kilpailumanipulaation tilannekuva kiipeilyurheilussa ja torjunnan tavoitteet

Kiipeilyliitto toteutti yhteistyössä SUEKin kanssa kiipeilyurheilun kilpailumanipulaation tilannekuvan kartoituksen (Liite 1). Tilannekuva Kiipeilyliiton puolelta oli kartoittamassa SKIL:n kilpailukoordinaattori ja Reilun kilpailun ohjelman vastaava. SUEKin 2022 julkaiseman tilannekuvan mukaan kilpailumanipulaation riski kiipeilyssä on matala. Lajissa ei ole tullut ilmi kilpailumanipulaatiotapauksia ja vedonlyönnin määrä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti on vähäistä. Suomalaisiin urheiluseuroihin ei liity myöskään merkittäviä yksityisiä tai kansainvälisiä omistuksia tai epämääräisiä sponsoritahoja. Tietoon ei ole tullut epäilyksiä siitä, että kiipeilyurheilua käytettäisiin

hyväksi rikollisessa toiminnassa. Kartoituksessa ehdotettiin myös toimenpiteitä kilpailumanipulaation riskitekijöiden tunnistamiseen.

Kartoituksen pohjalta Kiipeilyliiton kilpailumanipulaation torjuntaohjelman tavoitteet ovat seuraavat:

1. Turvata oikeudet reiluun urheiluun
2. Kilpailumanipulaation ennaltaehkäisy kiipeilyssä koulutuksen ja viestinnän avulla
3. Määrittellä Kiipeilyliiton organisaatioon kuuluvien henkilöiden ja tahojen vastualueet sekä tehtävät kilpailumanipulaation torjunnassa
4. Määrittellä toimenpiteet, joilla lajin parissa toimivien asiantuntemus aiheesta päivittyy säännöllisesti ja kattavasti

3.2 Kilpailumanipulaation ennaltaehkäisy

Kilpailumanipulaation ennaltaehkäisyssä pyritään tunnistamaan kilpailumanipulaation riskitekijöitä kiipeilyurheilussa ja suunnitella niiden vastaisia toimenpiteitä. Ennaltaehkäisyyn pyritään pääasiassa selkeiden toimintamallien, koulutuksen ja avoimen viestinnän kautta. Tunnistetuista riskitapauksista ollaan myös aina yhteydessä SUEKiin.

3.2.1 Kilpailumanipulaation torjuntaan tähtäävä koulutus

Kilpailumanipulaatiokoulutuksen tavoitteena on kasvattaa tietoisuutta kilpailumanipulaatiosta ja sitä kautta antaa valmiuksia ilmiön tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen. Kun ilmiö tunnistetaan, sitä voidaan myös torjua tehokkaammin. Tavoitteena on, että kaikilla urheilutoimijoilla on tarvittava ja ajantasainen tieto kilpailumanipulaatiosta.

Kilpailumanipulaation torjuntaan tähtäävä koulutus toteutetaan samanaikaisesti antidopingkoulutuksen kanssa. Yhdessä ne muodostavat Kiipeilyliiton reilun kilpailun koulutuksen. Koulutusta järjestetään sekä kasvokkain että verkkokoulutuksena ensisijaisesti maajoukkueurheilijoille ja -valmentajille sekä tuomareille. Reilusti paras -verkkokoulutus vaaditaan maajoukkueurheilijoilta kerran kahdessa vuodessa. Koulutuksen toteutuksesta ja seurannasta vastaa Kiipeilyliiton reilun kilpailun vastaava. Lajiliittojen järjestämät koulutukset raportoidaan osoitteeseen: <https://koulutus.suek.fi/liittokoulutukset/luo-raportti>.

3.2.2 Kilpailumanipulaation torjunnan viestintä ja toiminta kriisitilanteissa

Kiipeilyliitto viestii vuosittain kilpailumanipulaation torjunnasta kansainvälisenä korruption vastaisena päivänä 9.12. SKIL nostaa kilpailumanipulaatioasiat esille omassa viestinnässään esimerkiksi somekampanjalla ja aktivoi myös muita kiipeilyn parissa toimivia urheilutoimijoita viestimään aiheesta. Aihetunnisteena on: #reilustiparas

Kiipeilyliiton uudelle verkkosivulle laaditaan kilpailumanipulaation torjunnasta tiivis yhteenveto osaksi liiton vastuullisuusohjelmaa. Yhteenveto pitää sisällään linkin ILMOita urheilurikkomuksesta -

palveluun sekä Reilusti paras -verkkokoulutukseen. Myös seuroja kannustetaan lisäämään vastaavat tiedot sivustoilleen.

Kriisiviestintätapauksissa seurataan antidopingohjelman tapaan (ks. kohta 2.4.4) liiton voimassa olevaa kriisiviestintäsuunnitelmaa, jossa kriisiviestinnän johtoryhmän muodostavat Liiton toiminnanjohtaja, SKIL:n hallituksen puheenjohtaja, kilpailuvaliokunnan puheenjohtaja ja Reilun kilpailun vastaava. Kriisiviestintä toteutetaan yhteistyössä SUEKin kanssa.

3.2.3 Toimenpiteet ja yhteistyöverkosto

Kiipeilyliiton toimintaohje kilpailumanipulaatiotapauksissa:

1) Ilmoituksen saapuminen

Ilmoituksen tekemisen kannalta tärkeää on monikanavaiset ja turvatut ilmoituskanavat. Kiipeilyliitossa ilmoitus urheilurikkomuksesta, esimerkiksi kilpailumanipulaatioepäilystä, voi tulla seuraavien kanavien kautta:

- ILMO-raportointipalvelu, <https://ilmo.suek.fi/> (ylläpitäjänä SUEK)
- sähköpostitse: kilpakiipeily@gmail.com
- puhelimitse
 - 040 586 8123 (toiminnanjohtaja)
 - 050 4100 229 (reilun kilpailun vastaava)

2) Alustava käsittely

Kilpailumanipulaatio selvitysten yhteyshenkilöinä toimivat toiminnanjohtaja ja reilun kilpailun vastaava. Yhteyshenkilöt keräävät saatavilla olevat tapahtumatiedot.

3) Konsultointi SUEKin kanssa

Kaikista tapauksista ilmoitetaan SUEKin tutkintapäällikölle. Tapaukset käydään läpi yhteistyössä tapauskohtaisesti ja sovitaan rooleista, vastuista ja asian tiedottamisesta (ks. 2.4.4). SUEK vie asian tarvittaessa kansallisen yhteistoimintaryhmän käsiteltäväksi. Mahdollisista rikostutkinnallisista seuraamuksista päättää poliisi. Jos tapaus ei johda rikostutkinnallisiin seuraamuksiin, voidaan asiaa kuitenkin tarvittaessa jatkoselvittää yhdessä SUEKin kanssa ja viedä liiton kurinpitomenettelyyn.

4) Mahdollinen liiton kuripitomenettely

Selvitysten pohjalta ja tarvittaessa SUEKin näkemys huomioon ottaen Kiipeilyliitto tekee päätöksen joko asian viemisestä liiton kurinpitomenettelyyn tai asian käsittelyn päättämisestä.

5) Tiedotus

Asianosaisia tiedotetaan käsittelyn lopputuloksesta tai asian käsittelyn päättämisestä.

4 Seuranta ja kehitystyö

Suomen Kiipeilyliiton Reilun kilpailun ohjelman ja sen päivitykset hyväksyy SKIL:n hallitus. Hyväksymisen jälkeen ohjelma julkaistaan liiton verkkosivuilla. **Puhdas Ote** -ohjelman vuotuiset toimenpiteet nostetaan toimintasuunnitelmaan ja niiden toteutumista seurataan liiton vuosikertomuksessa sekä johtokunnan toimesta. Kilpailuvaliokunnan edustaja on mukana SUEKin tiedotuslistalla (sähköpostitiedote) ja välittää tarvittavat tiedot kilpailijoille, valmentajille ja joukkueiden johtajille.

Hallituksen tehtävänä on varmistaa, että liitolla on käytössä riittävät henkilöstö- ja/tai muut resurssit ohjelman ja sen toimenpiteiden toteuttamiseen. Päävastuu **Puhdas Ote** -ohjelman toteuttamisesta on Reilun kilpailun vastuhenkilöllä yhteistyössä kilpailuvaliokunnan kanssa ja ohjelmaa päivitetään aina tarvittaessa. Kehitys- ja yhteistyötä tehdään ensisijaisesti SUEKin, IFSC:n, ISMF:n ja UIAA:n kanssa.

Suomen Kiipeilyliitto (SKIL) sitoutuu urheilun eettisten rikkomusten vastaiseen työhön ja noudattaa kiipeilyn kansainvälisten kattojärjestöjen (IFSC, ISMF ja UIAA), Suomen urheilun eettisen keskuksen (SUEK ry) ja Maailman Antidopingjärjestön (WADA) antamia määräyksiä ja ohjeita.

5 Yhteenveto toimenpiteistä

**PUHTAASTI
PARAS**

**REILUSTI
PARAS**

Toimenpiteet	Toteutus
<p>Puhdas ote -Reilun kilpailun ohjelman toteuttaminen, tarkastaminen ja päivittäminen.</p>	<p>Puhdas ote -ohjelman tarkastaminen vuosittain ennen seuraavan toimintavuoden alkua:</p> <ul style="list-style-type: none"> Järjestö nimeää vastuuhenkilön, tieto myös SUEKille. Järjestöstä tavoitetaan oikeat henkilöt ja henkilövaihdoista tiedotetaan SUEKia Hallituksen hyväksymän ohjelman suunnitelmat ovat esillä toimintasuunnitelmassa ja toteutumisen arviointi vuosikertomuksessa. Ohjelma on esillä ja siitä sekä sen toteutumisesta viestitään.
<h2>Antidopingohjelma</h2>	
<h3>1. Säännöt ja sopimukset</h3>	
<p>Sitoutuminen kansainväliseen ja kansalliseen antidopingsäännöstöön.</p>	<p>Urheilijoiden kilpailulisenssit kattavat sitoutumisen antidopingsäännöstöön. Myös muilla kiipeilyn parissa toimivilla on erilliset antidopingsopimukset.</p>
<h3>2. Antidopingkoulutus</h3>	
<p>Antidopingkoulutukset maajoukkueurheilijoille ja -valmentajille.</p>	<p>Puhtaasti paras -verkkokoulutus maajoukkueurheilijoille vaaditaan kerran kahdessa vuodessa.</p> <p>Lähi- ja etäkoulutukset urheilijoille ja valmentajille. Koulutusten toteutumisen seuranta ja raportointi SUEKille. Tiedot verkkokoulutusten suorittaneista kerätään SUEKilta kahdesti vuodessa, keväisin ja syksyisin.</p>
<p>Liiton oman antidopingkouluttajan asiantuntijuuden ylläpitäminen.</p>	<p>SUEKin koulutustilaisuuksiin osallistuminen vuosittain.</p>
<p>Kansainvälisiin urheilutapahtumiin (IFSC/ ISMF/ UIAA) liittyvä antidopingkoulutus.</p>	<p>Varmistetaan, että kansainväliseen urheilutapahtumaan osallistuva urheilija on suorittanut soveltuvan antidopingkoulutuksen.</p>
<h3>3. Antidopingviestintä</h3>	
<p>Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa (KAMU) -esitteen sekä KAMU-mobiilisovelluksen levittäminen.</p>	<p>Esitteen jakaminen ja mobiilisovelluksesta muistuttaminen kilpailulisenssin lunastuksen yhteydessä.</p>

Puhdas ote -reilun kilpailun ohjelmasta tiedottaminen.	Tiedotteen laatiminen liiton sivulle ja viestiminen sosiaalisessa mediassa julkaisun ja ohjelman päivittämisen yhteydessä.
Kansainvälinen Play True -päivä.	Viestiminen puhtaasti urheilun puolesta liiton sosiaalisessa mediassa aihetunnisteilla #PlayTrue, #PlayTrueDay, #puhtaastiparas
4. Dopingvalvonta	
Maajoukkueeryhmien urheilijoista, leiriohjelmista ja muista aikatauluista tiedottaminen SUEK:lle	Ajantasainen kilpailukalenteri ja maajoukkueen jäsenlista. Tietojen ja sen muutoksista ilmoittaminen antidoping@suek.fi
Dopingtestaus	Kilpailunjärjestäjän tukeminen käytännön testaustoiminnan mahdollistamisessa sekä mahdollisissa ongelmatilanteissa Kilpailunjärjestäjien tiedottaminen testauskäytännöistä ja niihin liittyvistä velvoitteista: Velvoitteita ovat: <ul style="list-style-type: none"> • Asianmukaisten dopingtestitilojen järjestäminen. • Pyydetyn määrän mukainen täysi-ikäisten saattajien järjestäminen dopingtestiryhmälle tarvittaessa • Tarvittavien tietojen toimittaminen, jotka helpottavat testauksen kulkua, kuten kilpailujen osallistujalistat, osallistujien matkasuunnitelmat ja majoitusosoitteet sekä kilpailujen lopputulokset.
Erivapaudet	Erivapausmenettelyistä tiedottaminen huomioiden kansallisten ja kansainvälisten tasojen erot urheilijoiden erivapausmenettelyissä. Urheilijoiden ohjeistaminen erivapauksiin liittyvissä asioissa.
Dopingrikkomukset, kurinpitomenettely ja toiminta kriisitilanteessa	Yhteistyö SUEKin kanssa mahdollisen dopingrikkomuksen selvittämisessä. Kriisiviestintäsuunnitelman seuraaminen.
Kilpailumanipulaation torjuntaohjelma	
1. Säännökset ja sopimukset	
Sitoutuminen kilpailumanipulaation torjuntaan	Liiton kilpailu- ja kurinpitosäännöissä on säädetty kilpailumanipulaatio ja vedonlyönti läheisistä kohteista sekä sisäpiiritiedon jakaminen ulkopuolisille rangaistavaksi. Urheilutoimijoiden sopimuksissa sitoutuminen kilpailumanipulaation torjuntaan.
2. Kilpailumanipulaation torjuntaan tähtäävä koulutus	
Reilusti paras -verkkokoulutus	Vaaditaan maajoukkueurheilijoilta kerran kahdessa vuodessa
Kilpailumanipulaation torjuntaan tähtäävä etä- ja lähikoulutus	Maajoukkueurheilijoiden ja -valmentajien sekä tuomareiden kouluttaminen, koulutuksesta raportoinnit ja seuranta.

3. Kilpailumanipulaation torjunnan viestintä	
Yhteenveto kilpailumanipulaation torjunnasta Kiipeilyliiton verkkosivuille	Yhteenveto sisältää linkit ILMOita-palveluun sekä Reilusti paras -verkkokoulutukseen
Kansainvälinen korruption vastainen päivä 9.12.	Kilpailumanipulaatioasioiden esille nostaminen viestinnässä sekä muiden kiipeilyn parissa toimivien urheilijoiden aktivoiminen. Somekampanjan aiheutunnisteena #reilustiparas
4. Toimintaohjeet ja yhteistyö	
Toimintaohje kilpailumanipulaatiotapauksissa	Liitto on laatinut toimintaohjeen kilpailumanipulaatiotapauksissa (ks. 3.2.3)
Kilpailumanipulaation tilannekuva	Tilannekuvan uhkataso kiipeilyssä matala. Tilannekuva laadittu yhteistyössä SUEKin kanssa (Liite 1).
Kriisiviestintä / toiminta kriisitilanteissa	Kriisiviestintäsuunnitelman seuraaminen
Yhteyshenkilöt	
Toiminnanjohtaja	Jari Koski jari.koski@climbing.fi
Puheenjohtaja	Juho Risku juho.risku@climbing.fi
Reilun kilpailun vastuuhenkilö	Mikko Lemettilä, mikko.lemettila@a-klinikka.fi

Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry
Finnish Center for Integrity in Sports FINCIS

KILPAILUMANIPULAATION TILANNEKUVA

Tilannekuvassa pisteytetään urheilua uhkaavat riskitekijät, sisältäen kansainvälisen ja laittoman vedonlyönnin, kansainväliset yhteydet, urheilun kyvyn tunnistaa integriteettiuhat sekä urheilun liiketaloudellisen hyväksikäyttämisen rikolliseen toimintaan.

Nimi Mikko Lemettilä
Lajiliitto Suomen Kiipeilyliitto ry

Tilannekuvan uhkataso

Matala

Kilpailumanipulaation historia ja yleisyys

Laji ei ole erityisen altis kilpailumanipulaatiolle, mutta yksittäisten toimijoiden mahdollisuus syyllistyä siihen on mahdollinen.

Kyky tunnistaa kilpailumanipulaation riskitekijät Korkea

Lajiliiton tulisi miettiä kilpailumanipulaation riskitekijöitä ja suunnitella niiden vastaisia toimenpiteitä.

Lajiliiton tulisi pyrkiä tunnistamaan lajin parissa toimivia riskihenkilöitä ja olla niistä yhteydessä SUEK:in.

Lajiliiton tulisi järjestää kilpailumanipulaation vastaista koulutusta ja vähintään markkinoida SUEK:in verkkokoulutusta.

Kilpailusääntöihin tulisi lisätä kilpailumanipulaatiota koskevat määräykset.

Kilpailumanipulaation torjuntaohjelman vaatimuksena on laatia toimintamalli kilpailumanipulaatiotapauksia varten.

Lajiliiton tulee parantaa ilmiantokanavansa tunnettavuutta.

Liiketaloudellinen hyödyntäminen

Matala

Lajiin kohdistuvan vedonlyönnin määrä

Matala

Lajiin ei juurikaan kohdistu vedonlyöntiä, mikä madaltaa kilpailumanipulaation riskiä.

Lajin kansainväliset yhteydet

Matala

Kiitos yhteistyöstä, toivottavasti tästä on teille apua. Tarvittaessa ota yhteyttä sähköpostilla jouko.ikonen@suek.fi.

Valimotie 10, FI-00380
Helsinki, Finland
tel. +358 (0)9 3481 2020
www.suek.fi
info@suek.fi
Instagram: @puhtaastiparas
Twitter: @SUEK.FINCIS